

Türkiye Ekonomisinde Görünüm: 2015 2. Çeyrek Nasıl Geçti?

HATİCE KARAHAN

- İktisadi aktivite nasıl bir tempo sergiledi?
- İşgücü piyasasında görünüm nasıl oldu?
 - Cari açığındaki düşüş devam etti mi?

GİRİŞ

Türkiye ekonomisi 2014 yılının son çeyreğinde, dış talepten iç talebe yönelen bir büyüme dinamiği sergilemişti. Bu dönemde ihracat önemli ölçüde dış dünyadaki olumsuzluklarla zayıflarken, özel tüketimde görülen toparlanma ise büyümenin lokomotifi olmuştu. İşte ekonomi, 2015 yılına da bu eğilimin güçlendiği bir giriş yaparak ilk çeyrekte iç talepten güç alan ve mütevazı seyrini sürdüren bir büyüme tablosu çizdi. Türkiye ekonomisinin 2015 2. çeyreğindeki büyüme performansı ise, 10 Eylül 2015 tarihinde açıklanacak Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) verileri ile netlik kazanacak. Bu perspektif çalışması, GSYH verileri açıklanmadan önce ilgili dönemdeki büyüme dinamiklerini sorgularken, işgücü piyasası ve cari açık gibi temel göstergelere de değinerek, ekonominin 2015 yılının 2. çeyreğindeki görünümünü analiz ediyor.

İLK ÇEYREKTE BÜYÜMENİN DİNAMİKLERİ

Türkiye ekonomisi 2015 yılının ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,3 oranın-

da büyüdü. Bu dönemde ekonomi, ihracattan aldığı desteği ciddi ölçüde kaybederken, iç talep tabanlı bir büyüme sergiledi. Nitekim ilk çeyrekte söz konusu GSYH gelişim hızınının 3 puanı, yüzde 4,5 oranında yıllık büyüme sergileyen özel tüketimden geldi. Özel yatırımlar da bu dönemde yüzde 1,9 oranında bir artışla toparlanma sergileyerek büyümeye 0,4 puanlık katkı verirken, kamu harcamaları ise gelişim hızını 0,1 puan aşağı yönlü etkiledi.

İlk çeyrekte dış talep ise, yıllık GSYH gelişimi üzerinde olumsuz bir rol oynadı. Bu dönemde ihracat bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 0,3 düşerken ithalat yüzde 4,1 artış kaydetti. Bunun sonucunda net ihracat, ulusal ekonominin hızını 1,3 puan aşağı çekti.

Sektörler kanadında ise, yılın ilk çeyreğinde büyümeye en büyük destek 0,9 puanla finans sektöründen geldi. İmalat sanayi büyümeye 0,2 puanla zayıf bir katkı sağlarken, madencilik ve inşaat sektörleri ise GSYH gelişimine aşağı yönlü etki yaptı. Bu dönemde tarım sektöründe ise toparlanma görüldü.

Hatice KARAHAN

Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nden lisans, İktisat Bölümü'nden yüksek lisans derecesi aldı. 2006 yılında Ekonomi doktorasını tamamladığı Syracuse University'de çeşitli ekonomi dersleri vermenin yanı sıra, Center for Policy Research bünyesinde araştırmacı olarak çalıştı. İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde yarı zamanlı olarak doktora seviyesinde ders verdi. 2012-2015 yılları arasında TÜBİTAK'ta danışmanlık görevi üstlenen Karahan, halen İstanbul Medipol Üniversitesi Ekonomi ve Finans bölümünde öğretim üyesi ve bölüm başkanı olarak görev yapmaktadır. Makroekonomi alanında doçentlik unvanına sahip olan Karahan, TİM Ekonomi Danışmanı olup, SETA'da ekonomi araştırmalarını yürütmekte ve *Yeni Şafak* gazetesinde ekonomi alanında köşe yazarlığı yapmaktadır.

2015 2. ÇEYREKTE GÖRÜNÜM

Yılın ilk çeyreğine ilişkin yukarıda sunulan detayların ardından perspektif çalışmasının bu bölümünde 2. çeyrek ekonomik görünümünü sorgulamak amaçlanıyor. Bu amaç doğrultusunda öncelikle ekonominin büyüme dinamiklerine bakmakta fayda var. Bu kapsamda, büyümeye verdiği güçlü desteği 2014 yılının son çeyreği itibarıyla geride bırakan dış ticareti incelemek ve söz konusu dönemdeki gelişimini anlamak önem taşıyor. TÜİK tarafından açıklanan dolar bazındaki dış ticaret istatistikleri, yılın ilk çeyreğinde gözle görülür bir daralma yaşayan ihracatın Nisan-Haziran döneminde de bu görünümünü koruduğuna işaret ediyor. Veriler, bu dönemde ihracatın nominal olarak yıllık yüzde 8,7 azaldığını gösterirken, ithalattaki düşüş hızının da artarak yüzde 12,7 oranına ulaştığını gösteriyor (Tablo 1). Bu durum, ihracatın bu dönemde de ekonomik büyümeye destek verecek bir performans sergilemediği, ithalattaki düşüşün ise bu olumsuzluğu belli ölçüde kompanse ettiği anlamına geliyor.

Bu noktada, ikinci çeyrekte düşüş seyrini sürdüren ihracatın dinamiklerini anlamakta da yarar var. Genel olarak ifade etmek gerekirse; ihracat daralmasının arkasında yatan faktörlerin, bu dönemde de pazarlarda görülen jeopolitik ve ekonomik problemlerle şekillendiği söylenebilir. Bu çerçevede, Türkiye'nin ihracatında 2. çeyrekte kaydedilen yıllık bazdaki düşüşe katkı veren ülkelerin başında Irak ve Rusya geliyor.

Buna ek olarak, söz konusu gevşek talebin yanı sıra, euro-dolar paritesindeki aşağı yönlü hareketin de ihracat üzerindeki etkisini sürdürdüğünü ifade etmek gerek. Nitekim Avrupa Birliği pazarına yapılan ihracat, ağırlıklı olarak euro cinsinden olması nedeniyle, bu dönemde de kaydi olarak dolar bazında olumsuzluğa neden oldu. Bu kapsamda, Almanya başta olmak üzere çeşitli Avrupa ülkelerine yapılan ihracatın dolar bazında gerileme kaydettiği görüldü.

Öte yandan veriler, Türkiye'nin ihracat hızını yukarı yönlü etkileyen pazarlar arasında, bu çeyrekte de İsviçre'nin ön sıralarda yer aldığına işaret ediyor. Bu dönemdeki ihracat gelişimine Suudi Arabistan ve İran pazarlarının da destek vermeye devam ettiği gözleni-

yor. Bu noktada, ihracat gelişimine pozitif etki yapan fasıl olarak, kıymetli taşlar ve metaller grubunun altın bazında yaptığı katkının altını çizmek gerek. Son birkaç çeyrekte ihracatın güçlü bir görünüm çizdiği ABD pazarında ise, bu dönemde yıllık bazda durağan sayılabilecek bir seyir göze çarpıyor.

Yılın 2. çeyreğinde ithalatta yaşanan gerilemede ise, Rusya ve İran pazarlarındaki düşüşlerin ve bununla bağlantılı olarak da enerji fiyatlarındaki zayıf seyrin etkili olduğu gözleniyor. Bu dönemde ithalat daralmasındaki ana aktör hammaddeler olurken, tüketim ve yatırım mallarında ise bir canlanma belirtisi var. Bununla birlikte, ithalatta rastlanan hareketlenmelerin belli başlı fasıllarda yer aldığına altını çizmek gerekir. Bunların başında ise motorlu kara taşıtları ile hava taşıtları ve aksesuarları geliyor.

TABLO 1. ÖNCÜ GÖSTERGELERDE GELİŞİM HIZI (YÜZDE, YILLIK, NOMİNAL)

	2014 Ç1	2014 Ç2	2014 Ç3	2014 Ç4	2015 Ç1	2015 Ç2
Ihracat*	8,5	4,7	2,9	-0,3	-7,5	-8,7
İthalat*	-2,2	-7,2	-3	-2,5	-9	-12,7
Dayanıklı Tüketim Malları SÜE**	3,9	1,7	3,1	1,9	2,8	8,1
Dayanısız Tüketim Malları SÜE**	5,3	1,7	3,9	4,7	2,5	5,8
Dayanıklı Tüketim Malları KKO**	-2,2	3,6	0,1	-2,6	-2,1	-4,5
Dayanısız Tüketim Malları KKO**	-0,1	1,4	0,5	-0,4	-1,5	-2,3
Tüketim Mali İthalatı*	-2,9	-4,5	-4,8	-5,9	1	1,9
Tüketici Kredileri	23,8	18,3	14,2	13,8	14,6	15,3
Sermaye Malları SÜE**	5,2	3,4	8,4	4,9	10,8	8,5
Sermaye Malları İthalatı*	-0,5	-1,9	-4,2	-1,8	-5,6	3,9
Yatırım Malları KKO**	0,1	-2,9	-3,4	-2,3	1,9	4,7

Kaynak: TÜİK, TCMB, SETA Hesaplamaları

* USD bazında

**3 aylık ortalama

2015 yılının 2. çeyreğinde ekonominin nasıl bir tempo sergilediğine ilişkin olarak, iktisadi aktivitenin güçlü göstergelerinden olan Sanayi Üretim Endeksi de (SÜE) bazı ana mesajlar veriyor. Yılın ilk çeyreğin-

de yıllık bazda ortalama yüzde 1,3'lük bir artış sergileyen SÜE, 2. çeyrekte ise hızını yüzde 3,9'a yükseltti. Söz konusu gelişme ekonomik performansta bir canlanmanın sinyalini veriyor, fakat alt dinamikleri de analiz etmekte yarar var. Bu bağlamda alt endeksler incelendiğinde, SÜE'deki ivmelenmede, ara mallardaki toparlanmanın yanı sıra tüketim malları imalatındaki hızlanmaların da etkili olduğu ortaya çıkıyor. Öte yandan sermaye malı imalatı bir miktar hız kaybetmekle birlikte, yüzde 8,5'lik artışla 2. çeyrekte de en güçlü tempoyu sergileyen grup olmayı sürdürüyor (Tablo 1). Sektörler bazında ise, SÜE'nin bu dönemdeki yükselişinde imalat sanayinin başrol olduğu anlaşılıyor. Nitekim imalat sanayine dair alt endeksin, ilk çeyrekteki yüzde 1,3 yıllık hızını, 2. çeyrekte yüzde 4,9'a çıkardığı görülüyor.

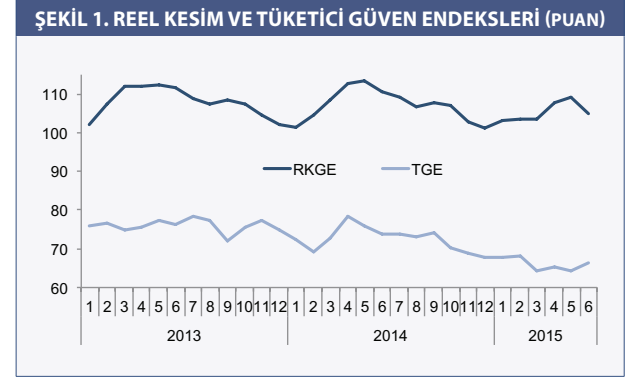
Bununla bağlantılı olarak, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (KKO) verileri incelendiğinde ise, 1. çeyrekte yıllık bazda yüzde 0,6 gerileyen KKO'nun 2. çeyrekte durağan seyrettiği göze çarpıyor. Kapasite kullanımının –zayıf da olsa– sergilediği bu iyileşmenin arka planında, ara malları ve yatırım mallarındaki toparlanma yatıyor. Tüketim malları imalatında ise aşağı yönlü görünümün bu dönemde güçlenerek sürdüğü anlaşılıyor.

Bu bağlamda TÜİK ithalat verileri de, tüketim malları için dolar bazında ilk çeyrekteki yüzde 1'lik artışın yüzde 1,9'a yükseldiğini, sermaye mallarında ise değişimin yüzde -5,6'dan yüzde 3,9'a güçlü bir çıkış yaptığını gösteriyor. Bunun yanı sıra veriler, bu dönemde tüketici kredilerinin de hafif bir ivmelenme kaydettiğine işaret ediyor (Tablo 1).

Tüm bu göstergeler bir çatı altına toplandığında ise; sanayi ve ithalat göstergelerindeki bazı noktalarda farklı görünümlere sahne olsa da, yılın 2. çeyreğinde sanayide bir canlılık gözlemlendiği, ekonominin bu dönemde de tüketimden destek almaya ve yatırımlarda hafif düzelme görmeye devam ettiği ifade edilebilir.

Öte yandan, tüketici ve reel kesim beklentileri bağlamında, bu dönemde inişli çıkışlı bir seyir olduğunu belirtmek gerek. Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE) yılın 2. çeyreğinde daha güçlü bir performans göstermekle birlikte, Haziran ayında düşüş kaydetti.

Tüketici Güven Endeksi (TGE) ise yükselerek girdiği bu dönemde dalgalanmalar yaşayarak önceki çeyreğe göre daha zayıf bir görünüm çizdi (Şekil 1). Söz konusu bu tablo, tüketici iyimserliğinde bozulma olduğuna, reel kesimin ise konjonktürel unsurlardan etkilenmekle birlikte olumlu beklentilerini koruduğuna işaret ediyor.



Kaynak: TÜİK, TCMB

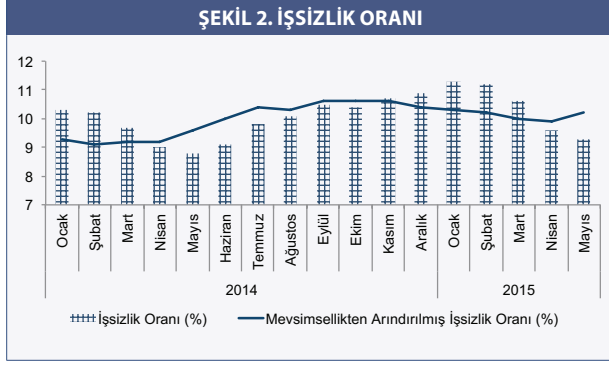
Tüm bu değerlendirmeler ise, yılın 2. çeyreğinde Türkiye ekonomisinde dış talep görünümünün zayıf olduğu ve GSYH gelişim hızının yine iç talep kaynaklı olarak mütevazı bir oranda gerçekleştiği sonucunu ortaya koyuyor.

İŞGÜCÜ PİYASASI

2015'in ilk çeyreğine yüzde 11,3 düzeyine yükselerek giren, sonrasında ise düşüş yaşayan işsizlik oranı Mart ayında yüzde 10,6 seviyesine gerilemişti. İlk çeyrek genelindeki tabloda, istihdam artışının sürdüğü ancak bu artışın tarımdan olumsuz etkilendiği göze çarpmıştı. Nitekim Mart dönemi itibarıyla önceki yılın aynı dönemine göre 370.000 civarı yeni istihdam oluşurken, bunun tamamı tarım dışı sektörlerden gelmişti. Bu doğrultuda, tarım dışı istihdam bu dönemde 491.000 artış kaydederken, tarım istihdamında ise 122.000 düşüş yaşanmıştı.

Yılın 2. çeyreğine bakıldığında ise açıklanan veriler dahilinde Nisan ve Mayıs dönemlerini incelemek mümkün. Nisan döneminde yüzde 9,6'ya inen işsizlik oranı, Mayıs'ta ise yüzde 9,3'e geriledi. Oranın aşağı yönlü gelişiminde olumlu mevsimsel etkiler gözlemlendiğini ifade etmek gerek. Bu kapsamda, mevsimsellikten

arındırılmış işsizlik oranı Nisan'da 1 puan düşüşle yüzde 9,9'a gerilerken, Mayıs'ta ise yeniden yüzde 10,2 seviyesine yükseldi (Şekil 2).



Kaynak: TÜİK

Bunun yanı sıra, tarım sektörünün ilk çeyrekte istihdam üzerinde yarattığı aşağı yönlü etkinin söz konusu dönemde de devam ettiği görüldü. Zira Mayıs döneminde toplam istihdam bir önceki yılın aynı dönemine göre 534.000 artarken, bu rakamın arka planında tarım dışı sektörlerde yaratılan 580.000 kişilik istihdam yattı. Tarım istihdamı ise, 46.000 kişilik düşüş ile olumsuz etkisini zayıflatarak da olsa sürdürdü.

Emek piyasasında, talep kanadındaki bu gelişmelerin yanı sıra, aynı dönemde işgücü arzındaki güçlü seyir de devam etti. Mayıs dönemi rakamları önceki yılın aynı dönemine göre 772.000 kişilik işgücüne katılım artışı yaşandığını gösterdi. Bu doğrultuda işgücüne katılım oranı da, Mayıs 2014'te kaydettiği yüzde 51,2'lik düzeyden yüzde 51,7'ye yükselerek zirve seviyeye ulaştı.

İşgücü artışınının 466.000 kişilik kısmı kadın, 306.000 kişilik kısmı ise erkek nüfustan geldi. Bu bağlamda işgücünün artışı daha etkin bir rol oynayan kadınlarda katılım oranı, önceki yıla göre 1,1 puan artışla yüzde 32,1'e ulaşarak rekor kırdı. Katılım oranı erkeklerde ise değişim kaydetmeyerek yüzde 71,8 oldu.

Dolayısıyla, bu dönemde istihdam yine gözle görülür bir artış kaydetmiş olmakla birlikte, işgücündeki hareketliliğin daha yoğun olması nedeniyle işsiz sayısında yükselme oldu. Bu çerçevede, Mayıs döneminde yüzde 9,3 olan işsizlik oranının, önceki yılın aynı dönemine göre 0,5 puanlık bir artış kaydettiği görülüyor.

Özetlemek gerekirse; işgücü piyasasındaki görünüm, yılın 2. çeyreğinde de süregelen sorunlara işaret ediyor. Tarımdaki çözülme bir yana, hızla artan işgücünü tatmin edebilecek daha güçlü bir istihdam yaratılmak için ekonomik canlanma ve reformlar temel gereksinimler olarak önemini koruyor. Öte yandan, mevcut durumda devam eden iç ve dış belirsizlikler ile risklerin de, işverenlerin istihdam kararlarında rol oynayacağını altını çizmekte fayda var.

CARI AÇIK

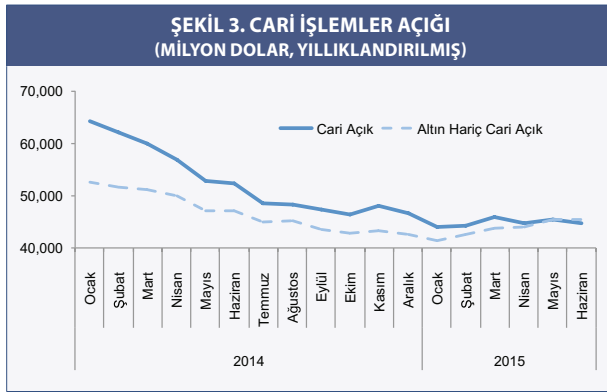
2014 yılında gerek yavaş ekonomik tempo gerekse petrol fiyatlarının desteğiyle güçlü bir azalma sergileyen cari işlemler açığının düşüş hızı, 2015'in ilk çeyreğinde yüzde 5,8'e inmişti. Bu dönemde açığın düşüşündeki yavaşlamada, ihracattaki daralmanın ağırlıklı etkisi görülmüştü. Bununla birlikte, altın hariç cari açıkta yüzde 8 oranında bir artış kaydedilmesi ise, altın ticaretinden gelen desteğin azalması halinde açığın sinyal vermeye başlayacağına işaret etmekteydi. 1. çeyrek sonunda yıllıklandırılmış cari açık ise, altın dahil ve hariç olmak üzere sırasıyla 45,9 ve 43,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmişti.

2015 yılının 2. çeyreği, cari işlemler açığındaki düşüşün devam ettiği bir dönem oldu. Nitekim söz konusu 3 aylık dönemde açık, yıllık bazda yüzde 9,1 oranında bir gerileme kaydetti. Açığın düşüşünde ilk çeyreğe göre gözlenen bu hızlanmada etkili olan başlıca unsur ise ithalat oldu. İthalatın 2. çeyrekte daha sert bir düşüş yaşaması, daralmasını sürdüren ihracata rağmen açığın aşağı yönlü hızını artırmamasını sağladı. Bunun yanı sıra, altın ticaretinden gelen destek de bu anlamda etkili oldu.

Bu gerçekleşmenin bir sonucu olarak ise, yılın ilk çeyreğinde dikkat çeken "altın hariç açık" artışı bu dönemde de net bir şekilde göze çarptı. Zira 2. çeyrekte altın hariç açık, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 16 artış kaydederek bu dönemdeki düşüşte altının hatırı sayılır desteği olduğuna işaret etti. Bu doğrultuda, yıllıklandırılmış açık Haziran ayında 44,7 milyar dolar seviyesine gerilerken, altın hariç tutulduğunda ise 45,4 milyar dolar seviyesindeydi. Böylece, 2.

çeyrek sonu itibarıyla son 12 aydaki toplam cari açık ilk çeyreğe kıyasla gerilerken, altın hariç rakamlarda ise tersi bir görünüm olduğu ve artış kaydedildiği anlaşıldı (Şekil 3). Öte yandan önceki çeyreklerde fazla veren “enerji hariç” yıllıklandırılmış cari işlemler dengesi, söz konusu dönem sonu itibarıyla yeniden açık verdi.

Yılın ilk yarısı bu şekilde geride bırakılmakla birlikte, açığın ikinci yarıdaki performansı ihracattaki toparlanmanın ne derece mümkün olacağı ile yakından ilgili olacak. İthalat tarafında ise iktisadi aktivite bağlamında dikkat çekici bir artış beklenmemekle birlikte, gevşek petrol fiyatlarından gelecek desteğin devam edeceği ancak baz etkisi nedeniyle yıllık düşüş eğilimine nispeten zayıflayan bir katkı vereceği öngörülebilir.



Kaynak: TCMB, SETA Hesaplamaları

Cari açığa ilişkin bir diğer kritik husus ise, ödemeler dengesi kapsamında göze çarpıyor. Bu noktada, finans hesaplarında 2015’in ilk yarısında gözlenen zayıf görünümün yılın geri kalan bölümünde de zorlu bir tablo çizeceği ifade edilebilir. Nitekim iç ve dış risklerin tırmanma eğiliminde olacağı söz konusu dönemde, sermaye girişlerinde zayıf ve oynak bir gelişim görülecek olması kuvvetle muhtemeldir. İşte bu bağlamda, cari açığın finansmanının da, yılın 2. yarısında önemi artıran bir mesele olacağının altını çizmek gerekir.

SONUÇ: ERKEN SEÇİM SÜRECİ MİNİMUM MALİYETLE AŞILMALI

2015 yılına, dış dünyadaki olumsuzlukların etkisiyle ihracatın güçlü katkısından yoksun başlayan Türkiye ekonomisi, güçlenen iç talepten aldığı destekle

ilk çeyrekte ılımlı bir gelişim hızı sergilemişti. Yılın 2. çeyreğine dair mevcut veriler de, ilgili dönemde iktisadi aktivitenin benzer bir eğilim sergilediği yönünde sinyaller veriyor. Nitekim tüketim ve yatırıma ilişkin göstergeler bu kalemlerde toparlanma trendinin sürdüğünü ima ederken, dış talep kanadında ise ihracatın aşağı yönlü hareketi, ilk çeyrekteki faktörler çerçevesinde hakimiyetini koruyor.

Söz konusu faktörlerin başında ise, dünya ticaretindeki zayıflama geliyor. Bu bağlamda, Dünya Ticaret Örgütü (WTO) tarafından açıklanan 2. çeyrek verileri, global ihracatın yüzde 11,1 oranında bir yıllık daralma ile olumsuz seyrini sürdürdüğünü gösteriyor. Bu kapsamda, Türkiye’nin yakın partnerleri arasında yer alan Irak ve Rusya’daki problemler de ihracat için özel bir önem taşıyor. İhracatın yaklaşık yüzde 45’lik bölümünün gerçekleştiği AB pazarında ise gerek euro gerekse miktar bazında artışlar kaydedilse de, euro-dolar paritesindeki yıllık bazdaki gerileme rakamları aşağı yönlü etkilemeye devam ediyor. Dolayısıyla, ihracatın gelecek dönemdeki performansının büyük ölçüde küresel ekonomik gelişmelerin yönüne göre şekilleneceği söylenebilir. Bu noktada, Avrupa ekonomisindeki canlanma beklentileri ile Ortadoğu’da kıpırdanan bazı pazarların ihracata potansiyel bir destek verebileceğini eklemek gerek.

Öte yandan, ithalatın düşük ekonomik tempo ve enerji fiyatları nedeniyle düşüşünü güçlendirmesinin, yılın 2. çeyreğinde de cari işlemler açığındaki gerilemeye katkı verdiği anlaşılıyor. Bununla birlikte, altın hariç yıllıklandırılmış açığa bu dönemde bir artış göze çarpıyor. Buradan hareketle yılın ikinci yarısında açığın performansının, altın desteğinin devam edip etmeyeceğinin yanı sıra baz etkilerinin de içinde olabileceği ihracat gelişmelerine ve aynı zamanda ithalat bağlamında özellikle petrol fiyatlarına bağlı olacağı söylenebilir.

Bununla beraber, küresel risk iştahının düşük olduğu ve gelişmekte olan ülkelerin büyük ölçüde cazibesini yitirdiği mevcut ortamda, cari açığın finansmanında yaşanan oynak ve zayıf görünümün de bir problem teşkil ettiğinin altını çizmek gerekir. Nitekim söz konusu dış faktörlere, siyasi belirsizlik ve terör bağlamında iki kritik iç olumsuzluğun da eklendiği göz önüne

alındığında, yılın geri kalan bölümünde hassasiyetin artacağı öngörülebilir. Buna paralel olarak, döviz kurlarında yaşanan volatilité de Türkiye'nin içine girmiş olduğu erken seçim döneminde ekonominin önünde zorluk oluşturacak bir diğer faktör olarak beliriyor.

SETA tarafından 2015 1. çeyreğindeki ekonomik görünümüne dair yayımlanan perspektif çalışması, 7 Haziran seçimlerinin Türkiye ekonomisi açısından kilit bir öneme sahip olduğunun altını çizmişti. Seçim sonrasında gelinen nokta itibarıyla kısa vadede yaşanan gelişmeler de konunun önemini çeşitli boyutlarıyla gösterdi. Buna paralel olarak, 2. çeyrek göstergelerinden yola çıkarak kaleme alınan bu çalışmadaki bulgular da, kırılmalıkların mümkün olduğunca onarılarak büyüme temposunun canlandırılması için duyulan temel

gereksinimin, siyasi istikrar ile güven algısını tesis edecek ve gerekli reformları ajandasına alacak bir hükümetin acilen kurulması olduğunu ortaya koyuyor.

İşte bu anlamda, adım atılan erken seçim sürecinin düşük maliyetlerle aşılmasının büyük bir öneme sahip olacağını özellikle vurgulamak gerekiyor. Zira FED sürecinin artan bir hassasiyet kazandığı, dövizdeki oynaklığın dinmediği ve kredi derecelendirme kuruluşlarının not verme takvimlerinin yaklaştığı söz konusu süreç içerisinde üstlenilecek maliyetlerin, ekonominin orta vadedeki performansını da etkilemesi muhtemel. Bu doğrultuda, erken seçim sürecinin hassasiyetle yönetilmesi ve sandıktan çıkan sonuçlara göre seri bir şekilde hükümet kurma yaklaşımına gidilmesi, ekonomi açısından kritik önem arz ediyor.



SIYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI
FOUNDATION FOR POLITICAL, ECONOMIC AND SOCIAL RESEARCH
مركز الدراسات السياسية والاقتصادية والاجتماعية

www.setav.org | info@setav.org | [@setavakfi](https://twitter.com/setavakfi)

SETA | Ankara

Nenehatun Caddesi No: 66 GOP Çankaya
06700 Ankara TÜRKİYE
Tel: +90 312.551 21 00 | Faks: +90 312.551 21 90

SETA | İstanbul

Defterdar Mh. Savaklar Cd. Ayvansaray Kavşağı
No: 41-43 Eyüp İstanbul TÜRKİYE
Tel: +90 212 315 11 00 | Faks: +90 212 315 11 11

SETA | Washington D.C.

1025 Connecticut Avenue, N.W., Suite
1106 Washington, D.C., 20036 USA
Tel: 202-223-9885 | Faks: 202-223-6099

SETA | Kahire

21 Fahmi Street Bab al Luq Abdeen
Flat No 19 Kahire MISIR
Tel: 00202 279 56866 | 00202 279 56985